

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/241/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113215185
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2014:8113215185.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti

J. S., nar.XX.X.XXXX

F. S., nar.XX.X.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov, matky G.. Z. S., V.. V., nar.X.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, S., právne zastúpenej Mgr. Zuzanou Pivoňkovou, advokátkou so sídlom v Martine, E. B. Lukáča 2 a otca Q. V., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom J. N.. S. XX, X., v súčasnosti E. X, X., právne zastúpeného JUDr. Jozefovi Karabašovi, advokátovi so sídlom v Sabinove, Ružová 10, maloleté deti bytom ako matka v konaní o návrhu otca o zníženie výživného na maloleté deti a o návrhu matky o zvýšenie výživného na maloleté deti takto

rozhodol:

Súd návrh otca Q. V., nar.XX.X.XXXX o zníženie výživného na maloletú J. S., nar.XX.X.XXXX a na maloletého F. S., nar.XX.X.XXXX v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Otec **j e p o v i n n ý** platiť zvýšené výživné na maloletú J. S., nar.XX.X.XXXX vo výške 120,- Eur mesačne od 1.3.2014 a na maloletého F. S., nar.XX.X.XXXX vo výške 120,- Eur mesačne od 1.3.2014 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Vo zvyšku súd návrh matky **z a m i e t a**.

Nedoplatok na výživnom od 1.3.2014 do 30.9.2014 v celkovej výške 259,14 Eur u maloletej J. S. a 259,14 Eur u maloletého F. S. súd otcovi **p o v o ľ u j e s p l á c a ť** v splátkach po 10,- Eur mesačne na každého maloletého spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Týmto **s a m e n í** rozsudok Okresného súdu Martin sp.zn. 20P/251/2004 zo dňa 14.1.2005 vo výroku o výživnom na maloletú J. S. a na maloletého F. S..

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Otec návrhom doručeným Okresnému súdu Prešov dňa 22.5.2013 žiadal znížiť výšku výživného a určiť mu prispievať na mal. J. a na mal. F. 30% zo sumy životného minima vždy do 25-teho dňa v mesiaci k rukám matky. Uviedol, že bol zaviazaný prispievať na J.X. a na F. po 82,98 Eur počnúc dňom 21.6.2004. Na základe trestného rozkazu mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov pre prečin zanedbania povinnej výživy a trest mu bol podmienične odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov. V skúšobnej dobe sa neosvedčil a trest si vykonal v čase od 22.8.2012 do 21.3.2013 a bol podmienične prepustený, bola mu určená skúšobná doba 1 rok. Je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie s tým, že nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie v nájomnom byte s dvomi maloletými deťmi, H. a Q.. Po návrate z výkonu trestu bola rodine zvýšená dávka v hmotnej núdzi na 317,87 Eur od 1.4.2013. Prebieha exekučné konania, v ktorom bol vydaný príkaz na zadržanie vodičského preukazu. Je v zložitej finančnej situácii a ich spoločný príjem nepostačuje na to, aby uhradil výživné v takej výške ako mu stanovil súd. Dňa 21.5.2013 uhradil na účet matky 20 Eur.

Okresný súd Prešov postúpil vec tunajšiemu súdu, spis bol doručený dňa 1.7.2013.

Matka v písomnom vyjadrení k návrhu osobne podanom tunajšiemu súdu dňa 24.2.2014 nesúhlasila s návrhom otca (čl. 68-69). Uviedla, že výživné nebolo zvyšované napriek tomu, že potreby detí sa postupom času zvyšovali. Otec nikdy nejavil nijaký záujem o deti, opustil ju v piatom mesiaci tehotenstva, vídaval ich pravidelne do veku ich 7 mesiacov. Nedostávajú nič na narodeniny, meniny, Vianoce, nekontaktuje ich, nesnaží sa s nimi nadviazať kontakt. Uplynul takmer rok a otec napriek tomu, že má vyživovaciu povinnosť voči štyrom deťom, sa do dnešného dňa nezamestnal. Má vedomosť, že pre nástupom do výkonu trestu bol zamestnaný a keď sa dozvedel, že je voči nemu vedená exekúcia, mal skončiť pracovný pomer výpoveďou. Napriek tomu, že otec pracoval v Českej republike, na deti výživné neplatil. Je samoživiteľka, má vyživovaciu povinnosť voči najstaršej dcére O.. Mal. F. je ťažko zdravotne postihnutý s potrebou sprievodcu, miera funkčnej poruchy je 70%, má tiež stredný stupeň mentálneho postihnutia, poruchu reči, je v starostlivosti logopéda, navštevuje neurológiu, kardiológiu, ortopédiu, alergológiu,

endokrinológiu, je nútený pravidelne užívať lieky. Bol jej priznaný príspevok na opatrovanie syna a požiadala o vyplácanie náhradného výživného. Syn bol od mája do septembra 2013 na kúpeľnej ambulantnej liečbe v Turčianskych Tepliciach v jej sprievode, chodili 21 dní. Dcéra má v tomto roku absolvovať kúpeľnú liečbu v Lučivnej na odporúčanie alergológa, tiež syn v jej sprievode.

Na pojednávaní dňa 4.3.2014 matka uplatnila vzájomný návrh na zvýšenie výživného na J. a F. na 150 Eur a dňa 27.3.2014 osobne podala odôvodnený návrh (čl. 110-111). V ňom uviedla, že naposledy bolo výživné upravené dňa 14.1.2005, uplynulo odvtedy 9 rokov, z čoho je zrejmé a nepochybné, že potreby a nároky sa oproti pôvodnému stavu značne zvýšili, pričom je potrebné prihliadnuť nielen na vývoj životných nákladov, ale najmä na nepriaznivý zdravotný stav najmä mal. F.. Otec sa vyjadril, že má ešte dve maloleté deti, ktoré tiež potrebujú peniaze. Od prepustenia doteraz prispieva na deti 20 Eur, čo je 10 Eur na každé dieťa. Rovnakou sumou prispieva aj na ďalšie dve deti? O deti sa nezaujíma argumentujúc tým, že je to kvôli matke, ktorá sa mu možno znepáčila. Vyživovacia povinnosť spočíva výlučne na nej od ich narodenia, ich potreby ako sú vyčíslené, sú odôvodnené a otec sa účelovo vyhýba práci s cieľom vykazovať nulový príjem a tým sa vyhýbať plneniu vyživovacej povinnosti.

Otec na pojednávaniach zotrval na svojom návrhu, je dlhodobo nezamestnaný. Práca je u nich málo a založil si novú rodinu, syn Ondrej má zdravotné problémy. Manželka je nezamestnaná a má problém s prácou. Pracovala v reštaurácii, narodili sa im dve deti, medzitým zamestnávateľ skrachoval a nemala sa kde vrátiť, je vyučená kuchárka, čašníčka a má ešte syna Branislava, ktorý j už dospelý, ženatý. Nezamestnaný je asi 6 alebo 7 rokov. Bol v Holandsku v máji 2011 dva týždne, robil v stavebníctve a keď im povedal vedúci, že im možno mzdu za týždeň nevyplatí, odišiel, potom nebol evidovaný na úrade práce, nemal žiadny príjem a pomáhala mu rodina a známami. Za mesiac navštívi 4 - 5 firiem, pozerá inzeráty v novinách, na internete, zaujímal sa aj cez známych, ktorí pracujú v zahraničí v stavebníctve, ale nič sa mu nepodarilo, úrad práce mu neponúkol žiadnu možnosť práce. Tŕpnu mu ruky, ktoré má presilené. S návrhom matky nesúhlasil, je to veľká suma. Obidve deti chodia do materskej školy, syn má

hematologické problémy, nastali zlepšenia a asi rok neužíva žiadne lieky. Rád by sa stretol s deťmi, ale čím menej by chcel vidieť matku, lebo je nepríjemné sa s ňou stretávať, lebo mu ublížila. Dal sa nahovoriť na umelé oplodnenie a ešte pred pôrodom ho odkopla, vyhodila. V minulosti hrával na automatoch, ešte spláca 150.000 Sk. Bol trikrát súdne trestaný, raz za pokus o podvod, raz za zanedbanie povinnej výživy a tretí raz za porušenie podmienky.

Matka nesúhlasila so znížením výživného a zotrvala na svojom návrhu a zvýšení výživného. Je na opatrovateľskom príspevku so synom F., má malý príjem. Kúpila si byt, zobrala si úver, ktorý spláca. Dcéru O. si bývalý manžel Y. S. osvojil, dostáva náhradné výživné 66,38 Eur, chodí do súkromnej základnej školy pre deti s poruchami učenia, kde chodí aj Ivan. Otec hrával na automatoch, bol strašne zadĺžený. Má zdravotné problémy, ide na operáciu, bola aj vlni, v septembri mala zapálený ramenný kĺb. S deťmi bola tri týždne v kúpeľoch, kúpila im nové oblečenie, bol ich zaviezť jej otec, ktorému prispela na jednu cestu. U syna má zvýšené výdavky na lieky mesačne 20 Eur. Má vedomosť od synovca otca K., že otec pracoval v Čechách a robil aj vo februári. Zmenila F. školu, lebo nemá na školné. Začala s deťmi chodiť na hokejové zápasy, lebo ich to baví. Dcéru prihlásila na hokej, ale musela to zrušiť, lebo to veľa stojí. Chceli by chodiť na hudobný odbor v umeleckej škole, sú prihlásení od októbra, zatiaľ neplatila a nevie či budú

môcť chodiť. Každý mesiac chodia na plaváreň, lebo je to dôležité pre syna, teraz by mal začať chodiť na rehabilitačné plávanie, ktoré stojí 50 Eur, ešte sa nerozhodla, bolo by to možné len za pomoci jej rodičov. Treba im kúpiť oblečenie na zimu, ale nevie za čo. Nemá zaplatené smeti a daň z nehnuteľnosti.

Kolízny opatrovník sa posledného pojednávania nezúčastnil, súhlasil s rozhodnutím bez ich účasti a navrhol rozhodnúť v záujme maloletých detí na základe vykonaného dokazovania.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, ich právnych zástupcov a kolízneho opatrovníka (čl. 106-109, 158-163, 172-173, 211-214), oboznámil sa s návrhom otca, s vyjadrením matky k návrhu, s návrhom matky o zvýšenie výživného, s príjmovými, zárobkovými a majetkovými pomermi rodičov, s ďalšími listinnými dôkazmi predloženými rodičmi a vyžiadanými súdom a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 20P/251/2004 a sp.zn. 2T/133/2009. Na základe takto vykonaného dokazovania mal preukázaný a zistený nasledovný skutkový stav:

Rodičia maloletých detí nie sú a nikdy neboli manželia, nežijú v spoločnej domácnosti, maloleté deti sa matke narodili ako rozvedenej, otec otcovstvo uznal. Rozsudkom sp.zn. 20P/251/2004 zo dňa 14.1.2005 boli obidve maloleté deti zverené do výchovy matke a otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné na mal. J. 2.500 Sk a na mal. F. 2.500 Sk mesačne od 21.6.2004 vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky a splácať nedoplatok po 1.500 Sk u každého z detí po 150 Sk spolu s bežným výživným od 1.1.2005. V tom čase matka bývala v spoločnej domácnosti v rodinnom dome so svojimi rodičmi, ktorí boli zamestnaní a dvoma bratmi, jeden bol študent a druhý pracoval. Na výdavkoch domácnosti vrátane stravy sa podieľala platením inkasa 1.550 Sk a prispievaním 1.000 Sk. Bola s maloletými na materskej dovolenke, poberala z úradu práce rodičovský príspevok 4.110 Sk od 1.9.2004, dovtedy 3.790 Sk a prídavky na tri deti po 540 Sk. Mala v starostlivosti aj mal. O. S., nar.XX.X.XXXX, na ktorú otec Y. S. platil výživné 2.000 Sk. Obidve maloleté deti mali od narodenia vážne zdravotné problémy, boli opakovane hospitalizované v nemocnici a pravidelne sledované v neurologickej, kardiologickej, gastroenterologickej, chirurgickej a pneumoimunoalergologickej ambulancii so zvýšenými výdavkami na zakupovanie liekov, hradenie pobytu v nemocnici a benzínu na kontroly, na ktorých sa podieľal aj otec poskytnutím peňazí alebo zakúpením potrebných vecí. Bol od 20.10.2004 evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, poberal zo sociálnej poisťovne dávku v nezamestnanosti 283,364 Sk za kalendárny deň, v priemere mesačne 8.200 Sk. Do 19.10.2004 zamestnaný ako majster vo výrobe komponentov vo Volkswagen Slovakia, a.s., Martin, k skončeniu došlo dohodou, keď mu hrozila výpoveď pre porušenie pracovnej disciplíny, v roku 2003 mal priemernú čistú mesačnú mzdu 18.141 Sk a 20.473 Sk v roku 2004. Býval v Martine v podnájmoch, naposledy od 10.12.2004 na Ubytovni MFN Martin s nájmom spolu 1.820 Sk. Maloletým deťom založil v Y. podielový investičný program so životným poistením s mesačnou platbou 700 Sk. Splácal bývalému zamestnávateľovi zostatok pôžičky 12.000 Sk, ktorú s matkou použili na umelé oplodnenie. Nemal iné vyživovacie povinnosti, rodičia nevlastnili žiadny majetok.

Z trestného spisu mal súd preukázané, že trestným rozkazom č.k. 2T/133/2009-101 zo dňa 25.8.2009 bol otec uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s podmieneným odkladom a skúšobnou dobou 18 mesiacov s uložením povinnosti

v skúšobnej dobe zaplatiť zameškané výživné. Na bežnom výživnom dlhoval celkom 3.824,27 Eur a na zameškanom 89,62 Eur, úradu práce titulom náhradného výživného 5.144,78 Eur, pričom uznesením zo dňa 29.3.2012 súd vyslovil, že sa neosvedčil v skúšobnej dobe a vykoná trest so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Uznesením zo dňa 21.3.2013 bol podmiennečne prepustený z výkonu trestu, ktorý vykonával v Prešove od 22.8.2012. Aj keď bol zamestnaný, vyživovacie povinnosti nenahlásil, dávky a príspevky v hmotnej núdzi, ani štátne sociálne dávky nepoberal, naposledy bol zamestnaný od 14.1.2009 do 15.3.2009 v Grand Travel, s.r.o., Svit, predtým od 15.1.2007 do 24.1.2007 v Ekomont Slovakia, s.r.o., Kamenica, kde pracovný pomer ukončil v skúšobnej dobe, v skúšobnej dobe skončil s ním pracovný pomer zamestnávateľ Sanas, a.s., Sabinov, pretože jeho pracovná disciplína nebola na požadovanej úrovni, pracoval tam od 20.11.2006 do 14.1.2007.

V súčasnosti matka nepracuje, z úradu práce poberá peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím od 1.6.2010, 270,32 Eur od júla 2013, predtým 266,41 Eur a 261,12 Eur, náhradné výživné v rôznych výškach, naposledy od mája 2013 po 72,98 Eur na každé z detí a prídavky na tri deti, po 23,52 Eur od 1.1.2014, 23,10 Eur od 1.1.2013, 22,54 Eur od 1.1.2012. V evidencii uchádzačov o zamestnanie bola od 22.6.2010 do 12.12.2010, vyradená bola z dôvodu celodennej osobnej starostlivosti o blízku osobu a to syna Ivana, ktorý je na základe posudku zo dňa 9.11.2010 osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, miera funkčnej poruchy je 70%, bol mu vydaný preukaz s potrebou sprievodcu pre detskú mozgovú obrnu ľahšiu diparetickú formu, oneskorený vývoj reči, astmu bronchiálne, je mentálne retardovaný so stredným stupňom duševnej zaostalosti (čl. 54-57, 61-66, 70-84).

Bývajú s maloletými deťmi v 2-izbovom byte v jej osobnom vlastníctve, výdavky sú mesačne 165 Eur SVB, 35,50 Eur elektrina, 6 Eur plyn, 9,13 Eur káblová televízia, 6 Eur internet, ročne daň z nehnuteľnosti 13,86 Eur, poplatok za komunálny odpad po 25 Eur na osobu (čl. 94-95, 97-98). Platí poistenie domácnosti 37 Eur ročne v Axa poisťovni, svoje životné poistenie s úrazovým pripoistením v Ergo poisťovni 16,60 Eur mesačne a rovnaké poistenie dcéry O. 9,19 Eur, tiež mobilný telefón sebe cca 30 Eur, používa ho aj mal. O. (čl. 89-90). Spláca flexipôžičku I. G. mesačne 80,09 Eur poskytnutú v septembri 2011 vo výške 4.000 Eur, ktorú použila na kúpu bytu a pôžičku bratovi L. V. 20 Eur mesačne, ktorú jej poskytol v marci 2014 vo výške 250 Eur na zakúpenie chladničky, lebo stará sa jej pokazila. Finančne jej niekedy pomáhajú aj rodičia maximálne 70 Eur mesačne (čl. 91-93, 152-155, 157).

Otec bol od 22.8.2012 do 21.3.2013 vo výkone trestu odňatia slobody pre neplnenie vyživovacej povinnosti, bol zaradený do pracovnej činnosti, spolu mal čistú mzdu 676,87 Eur, výživné na deti S. bolo zaplatené po 21,87 Eur a na deti V. po 72,08 Eur (čl. 9, 58-60). Od 22.3.2013 bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie na úrade práce, predtým bol od 4.8.2010 do 11.5.2011, vyradený bol z dôvodu odchodu do členského štátu EÚ na obdobie dlhšie ako 15 kalendárnych dní, nezúčastňuje sa žiadnej z foriem vzdelávania, aktívne preukazuje hľadanie zamestnania, nebolo mu úradom práce ponúknuté zamestnanie, nakoľko sa vhodné pracovné miesto primerané jeho vzdelaniu nenachádzalo vo voľných pracovných miestach na pracovisku v Lipanoch. Nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, lebo v posledných troch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepreukázal žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti (čl. 10-12, 67). Je ženatý od 18.8.2007, manželka S. je nezamestnaná, majú spolu dve deti, H. M. Q.. Ako rodina spoločne poberajú dávku a príspevky v hmotnej núdzi v rôznych výškach, 317,87 Eur od apríla 2013 a 312,70 Eur od januára 2014. Mal. Q. podľa

lekárskych správ Detskej fakultnej nemocnice Košice z augusta a zo septembra 2012 a z januára 2013 bol vyšetrený pre dlhotrvajúcu anémiu, konštatovaná bola diagnóza malabsorpcia (porucha trávenia pri niektorých črevných ochoreniach, porucha vstrebávania) zapríčinená neznášanlivosťou s doporučením používania sójového mlieka a opakovane bol v rokoch 2011 a 2012 na hematologickom vyšetrení v Hemalab, s.r.o. so záverom chronická hypochrómna mikrocytová anémia (málokrvnosť, chudokrvnosť), negatívna bilancia železa, alergia na kravské mlieko, opakované angíny a respiračné infekcie, raz do mesiaca s užívaním antibiotík (čl. 13, 16-18, 99-102). Otec bol vo februári 2014 vyšetrený neurologickou so záverom, že na základe EMG vyšetrenia ide u neho o kompres neuropathiu medianus bilat v

oblasti KT s prevahou poškodenia vľavo (porucha funkcie nervu alebo jeho štrukturálne poškodenie), doporučením užívania lieku Milgamma ráno a večer. Bol práceneschopný od 29.4.2014 do 31.5.2014 pre diagnózu C56 zhubný nádor vaječníka. Podľa vyjadrenia jeho všeobecnej lekárky zo dňa 15.7.2014 z doteraz zisteného zdravotného stavu nie je spôsobilý nočnej práce, preťažovaniu horných končatín, ktoré ich dlhodobo, jednosmerne a nadmerne preťažujú (čl. 118-119, 134, 176).

Bývajú od 1.7.2011 v 2-izbovom mestskom byte (čl. 14-15). Každý spláca spotrebiteľský úver Provident Financial, otec mesačne 13,45 Eur, úver bol poskytnutý v januári 2014 vo výške 600 Eur, spolu s ďalšími nákladmi predstavuje 807 Eur, manželka 23,77 Eur, úver bol poskytnutý v septembri 2013 vo výške 1.060 Eur a spolu predstavuje 1.423,70 Eur (čl. 130-131).

Mal. J.Á. je žiačkou 5. triedy Základnej školy A. Dubčeka na ul. Budovateľov v Martine, v školskej jedálni sa nestravuje. Zvýšené výdavky sú na začiatku školského roka na zakúpenie školských potrieb a pomôcok, na platby triedneho fondu 10 Eur, poistenia 0,80 Eur, rodičovského príspevku 14 Eur, v tomto školskom roku aj pracovného zošita angličtiny 7 Eur, matematiky 4 Eur a slovenčiny 3,10 Eur, v minulom školskom roku časopisu Fifík 8 Eur, školy v prírode sa nezúčastnila, lebo matka nemala 110 Eur na zaplatenie (čl. 105, 210). Bola dispenzarizovaná v neurologickej ambulancii pre prematuritu (predčasný, nedonosený), absolvovala rehabilitácie a jej psychomotorický vývoj je priaznivý, v súčasnosti je dispenzarizovaná v kardiologickej ambulancii pre trikuspidálnu insuficienciu (nedostatočná činnosť, slabosť srdcovej chlopne), prekonala veľmi časté ochorenia dýchacích ciest, je na dlhodobej preventívnej liečbe pre imunodeficitný syndróm a astmu bronchiale, vyžaduje pravidelné podávanie liekov Desloratadin, sprayu Nasofan (doplatok 1,01 Eur) a pravidelné kontroly v odborných ambulanciách. Zúčastnila sa spoločne s mal. F. a matkou kúpeľnej liečby v Tatranských kúpeľoch Lúčivná od 9.5.2014 do 30.5.2014, matka platila kúpeľný manipulačný poplatok 28,98 Eur, za obedy a večere 54,60 Eur, doplatok vrátane kúpeľného poplatku na dieťa 80,22 Eur. Zakúpila im nové oblečenie vrátane športového, botasky, svojmu otcovi prispela na pohonné hmoty, bol ich zaviezť autom (čl. 145-151, 181-191). Vo voľnom čase chodia aj s mal. F. do tanečného klubu, kde matka neplatí, výdavky boli na zakúpenie obuvi, tiež rada kreslí, bicykuje sa, korčuľuje, v júni jej kúpila kolieskové korčule za 38,95 Eur, pláva, chodia prevažne v lete na kúpalisko, niekedy na plaváreň, kde hodina pred dieťa stojí 2,50 Eur, v zime na hokejové zápasy, kde jeden lístok stojí 3 Eur. Tiež je prihlásená do Základnej umeleckej školy v Martine na hudobný odbor, hru na gitaru, kde treba zaplatiť 20 Eur (čl.199-200). Matka jej platí mobilný telefón, paušál 3,50 Eur, životné poistenie s úrazovým pripoistením v Kooperatíva poisťovni 10,49 Eur mesačne (čl. 87, 97).

Mal. F. je žiakom 3. triedy Špeciálnej súkromnej základnej školy A. Bernoláka v Martine, v minulom školskom roku navštevoval Súkromnú základnú školu pre žiakov

s vývinovými poruchami učenia v Martine-Záturčí, kde bolo školné 150 Eur ročne a matka už nemala finančné prostriedky na platenie (čl. 156). V školskej jedálni sa nestravuje, výdavky sú na cestovné MHD. Matka mu platí životné poistenie s úrazovým pripoistením v Kooperatíva poisťovni 10,06 Eur mesačne (čl. 88, 97). Od narodenia je dispenzarizovaný v neurologickej ambulancii pre centrálnu tonusovú poruchu, zaostávanie v psychomotorickom vývine, DMO spasticko-diparetickej formy, oneskorený vývin reči, dysláliu a dysfáziu, tiež v kardiologickej ambulancii a v alergoimunologickej pre recidivujúce ochorenia dýchacích ciest, pre astmu bronchiale na dlhodobej preventívnej liečbe, rehabilitácii, logopedickej starostlivosti a pravidelným podávaním liekov Encephabol, Peritol, Rivotril, Flixotide

(doplatok od 0,90 Eur do 2,43 Eur), Ventolin, Isoprinosne, liečba je finančne nákladná. Vo voľnom čase chodí spoločne s mal. J. do tanečného klubu, na hokejové zápasy, je prihlásený na hudobný odbor, hra na syntetizátore.

Otec výživné na maloleté deti platí od prepustenia z výkonu trestu po 10 Eur, zvažuje podanie trestného oznámenia. S maloletými sa nestretáva od ich útleho veku, mal by záujem, ale bez prítomnosti matky, lebo sa voči jeho osobe zachovala neľudsky.

Matka má vyživovaciu povinnosť aj k mal. O. S., nar.XX.X.XXXX, študentke 1. Ročníka strednej školy, na ktorú je určené výživné 66,38 Eur od 1.4.1999, otec výživné neplatí a dostáva náhradné výživné,

vlastní byt, v ktorom bývajú (čl. 85). Otec má vyživovaciu povinnosť aj k mal. H. V., nar.XX.X.XXXX a k mal. Q. V., nar.X.X.XXXX, tiež k manželke, táto vyživovacia povinnosť je medzi manželmi vzájomná, to znamená že majú právo na jej plnenie od partnera voči svojej osobe, vlastní polovicu bytu ako dedičstvo po matke spoločne so svojim otcom M. V., ktorý v ňom býva so synovcom K., synom po nebohej sestre Z. V., ktorej nemohol vyplatiť jej dedičský podiel 60.000 Sk - 1.991,63 Eur, lebo dňa X.X.XXXX zomrela, synovec je nezamestnaný a preto byt bezplatne užíva (čl. 117, 126-129).

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 2 Zákona o rodine ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 prvá veta Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 163 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 81 ods. 1 časť vety O.s.p. aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých.

Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, zisteného a preukázaného skutkového dospel k záveru, že návrh otca o zníženie výživného na mal. J. a na mal. F. zo sumy 2.500 Sk - 82,98 Eur na minimálne výživné 27,13 Eur nie je dôvodný, preto ho v celom rozsahu zamietol a naopak návrh matky o zvýšenie výživného je dôvodný, čiastočne mu vyhovel a zvýšil výživné mesačne na mal. J. na 120 Eur a rovnako na 120 Eur na mal. F. od 1.3.2014, keď výživné v takejto výške považoval za primerané a optimálne k odôvodneným potrebám maloletých a za také, ktorého platenie je v možnostiach a schopnostiach povinného otca, ktorého zaviazal aj splácaním vzniknutého nedoplatku 259,14 Eur u každého z detí v splátkach po 10,- Eur mesačne, vo zvyšku návrh matky zamietol, účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede všetkých účastníkov konania a skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné a o ktorých nemal pochybnosti a zo stavu v čase vyhlásenia. Za preukázané súd považoval u rodičov výšku ich príjmov, u otca vrátane jeho manželky, u matky ďalej výdavky bývania, splácanie úveru a pôžičky, ďalšiu vyživovaciu povinnosť, výdavky maloletých, ich zdravotné problémy, u otca jeho zdravotné problémy, ďalšie vyživovacie povinnosti. Za zhodné súd považoval konštatovanie účastníkov o nestretávaní sa otca s maloletými a o aktuálnom platení výživného, ale nie v súdom určenej výške.

Rozsah výživného v účinnom Zákone o rodine výslovne stanovený nie je, vyplýva však zo všeobecne uznávaného hľadiska, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá sociálnemu postaveniu rodičov a ktorú by rodičia zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti a má plniť nielen základnú vyživovaciu povinnosť, ale má prispievať na celkový fyzický a psychický vývoj dieťaťa, do čoho je potrebné zahrnúť prípadnú záujmovú činnosť alebo výdavky spojené so zdravotnými problémami.

Porovnaním okolností dôležitých pre rozhodnutie v jedinom doterajšom konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom v januári 2005 s okolnosťami zistenými v čase terajšieho rozhodovania v septembri 2014 mal preukázané, že za deväť rokov a deväť mesiacov sa podstatne zmenili pomery povinného otca, aj maloletých detí, ale došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného a ktorú súd vyhodnotil ako relevantnú pre úpravu výšky výživného smerom hore a nie ako navrhol otec znížením na minimálne výživné ani nie 30 Eur na každé dieťa.

Mal. J. i mal. F. už nie sú doma s matkou, nezabezpečuje ich celodennú starostlivosť, ale J. je piatačka na druhom stupni základnej školy a F. tretiak na prvom stupni špeciálnej základnej školy. U obidvoch detí ide o podstatné zmeny spojené so zvýšenými výdavkami, za ktoré možno jednoznačne považovať začatie plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorú si mal. J. plní na druhom stupni, mal. F. na prvom stupni špeciálnej školy, keď predtým chodil do súkromnej školy pre deti s vývinovými poruchami učenia, ale matka nemala dostatok finančných prostriedkov na platenie školného. Tiež vekom, rastom, fyzickým a psychickým vyspievaním a aj v dôsledku vývoja cien v spoločnosti sa u detí zvýšili výdavky na základné hmotné potreby ako je strava, oblečenie, obutie, hygienické potreby, keď ináč sa obleka a iné nároky má maličké dieťa v domácej starostlivosti a ináč mladá slečna a mládenec vo veku 10 rokov. Vývoj cien sa nevyhnutne prejavil aj zvýšením finančných prostriedkov potrebných na financovanie všetkých týchto potrieb, rovnako na zvýšení výdavkov rodičov, pričom u detí je to z pohľadu súdu podstatnejší nárast, lebo napríklad rodičia nepotrebujú tak často nové oblečenie, obuv, nevyžadujú pestrú, vyváženú a bohatú stravu ako vyvíjajúce sa dieťa, navyiac ani jeden z rodičov nepracuje a je doma. Napríklad priemerná ročná miera inflácie vyjadrená prírastkom priemerného harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov oproti priemeru predchádzajúcich 12 mesiacov podľa údajov Štatistického úradu SR dosiahla v roku 2013 oproti predchádzajúcemu roku hodnotu 1,4%, v priemere za rok 2013 v úhrne vzrástli spotrebiteľské ceny o 1,4% a za deväť mesiacov roka 2014 v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2013 klesli o 0,1%, v septembri roka 2014 v porovnaní so septembrom roka 2013 v úhrne tiež klesli o 0,1%, znížili sa ceny potravín, dopravy, poštových a telekomunikačných služieb, bývania, vody, elektriny, plynu a bežnej údržby domu, vzrástli v odboroch vzdelávanie, odevy a obuv, zdravie, rekreácia a kultúra. V roku 2013 sa spotrebiteľské ceny vyvíjali

pozitívnejším smerom, rovnako v roku 2014, čo nebolo v predchádzajúcich rokoch, keď miera inflácie dosiahla napríklad v roku 2012 v priemere 3,6%, 3,9% v roku 2011 a súd porovnáva pomery za skoro desať rokov a je nespochybniteľná podstatná zmena a nárast výdavkov na všetky potreby či už maloletých detí alebo ich rodičov. Pribudli u detí výdavky spojené so zakúpením školskej výbavy, školských pomôcok a potrieb každý školský rok, ich sporadické dokupovanie v priebehu školského roka, tiež oblečenia na telesnú výchovu, prezuviek, čo nie sú malé výdavky a sú potrebné každý rok, i keď sú rôzne akcie, kde sa dá nakúpiť za lacnejšie. Okrem toho sú tu ďalšie pravidelné mesačné výdavky na podujatia organizované v priebehu školského roka. Matka preukázala

len za august a september zakúpenie školských potrieb za cca 129 Eur a oblečenia za cca 57 Eur. K tomu všetkému sú tu zdravotné problémy obidvoch detí so zvýšenými výdavkami na ich liečbu, zakupovanie liekov, preukázané za cca 57 Eur, rehabilitácie, liečebné pobyty, navyše mal. F. je dieťa ťažko zdravotne postihnuté vyžadujúce opatrovanie. Mali by záujem sa venovať viacerým záujmovým aktivitám, na ktoré matka nemá dostatok financií a tak musí zvažovať čo kedy môžu absolvovať a kde môžu ísť. Vzhľadom na vyššie uvedené je zvýšenie výživného zodpovedajúce tomu, čo má prispievať otec, keď zoberieme do úvahy, že matka si doteraz vôbec nežiadala výživné zvýšiť, hoci tak mohla urobiť pri nástupe detí do základnej školy. Ak zoberieme do úvahy sumu zo strany matky, ktorá určite nemôže byť rovnaká ako u otca, lebo ona sa okrem finančného zabezpečenia podieľa na potrebách a plní si vyživovaciu povinnosť aj osobnou starostlivosťou spojenou so zabezpečením ich každodenných potrieb a uspokojovaním bytovej potreby, čo je postavené na roveň finančnému plneniu, tak potom je to optimálna suma pre zabezpečenie všestranného vývoja detí.

Zmena nastala aj u rodičov. Matkin príjem sa síce zvýšil o cca 134 Eur, ale nemôže si sama zlepšiť finančnú situáciu, lebo je doma, opatruje mal. F. a má len sociálnu dávku. To je rozdiel od otca, ktorého sociálna, rodinná a finančná situácia nie je síce priaznivá, ale nie sú tu žiadne objektívne dôvody ako u matky, v dôsledku ktorých sa do tejto situácie dostal. Je rovnako nezamestnaný ako predtým a 4-členná rodina je odkázaná len na dávku z úradu práce, ktorá v prepočte na jedného člena je nižšia ako mal otec príjem predtým, kedy poberal dávku v nezamestnanosti. Od roku 2004 však bol opakované v evidencii úradu práce alebo dokonca dobrovoľne nezamestnaný a nemal nárok na dávku zo sociálnej poisťovne po návrate z výkonu trestu, lebo si neplatil poistenie v nezamestnanosti. Do výkonu trestu sa dostal neosvedčením v podmienke pre neplatenie výživného, ktoré neplatí viac rokov a neplatil ho ani vtedy keď pracoval a matka viac ako štyri roky má náhradné výživné. Má síce zdravotné obmedzenie a nesmie preťažovať ruky, pracovať v noci, ale súd sa stotožňuje s názorom právnej zástupkyne matky, že nevynakladá dostatočné úsilie, aby si zohnal prácu zodpovedajúcu jeho možnostiam a nechce sa účelovo zamestnať, aby nemusel platiť výživné. Je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že nepracuje ani manželka, je vyučená kuchárka, čašníčka, čo sú stále žiadané profesie. Je pravda, že otec má ďalšie dve maloleté deti, skoro 7-ročnú dcéru a 5-ročného syna. Nie sú v takom nízkom veku a určite, keby otec s manželkou chceli a prejavili viac snahy, by si prácu, čo i len na dohody našli. U syna predložil dôkazy o jeho zdravotnom stave, ale tieto sú z rokov 2011 a 2012, nie sú aktuálne a súd neprihliadol na prípadné výdavky na liečbu. Právna zástupkyňa matky predložila ponuku voľných pracovných miest Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, kde bolo voľných okolo 1300 pracovných miest, napr. predavačka v drogérii, cukrárka u Juliany Tomčíkovej - cukrárenská výroba Lucia v Prešove, práca v plastovej výrobe v Ingel-job agency, s.r.o., Poprad, výrobná robotníčka v Index Nosluš, s.r.o., Prešov, operátor výroby Manpower Slovensko, s.r.o., Prešov, brigádnik - brigádnica v tlačiarňach, predavačka mäsa a mäsových výrobkov v Althan Trade, s.r.o., Svidník, montážna pracovníčka Adecco Slovakia, s.r.o., Prešov, operátor v plastovej výrobe v Edymax SE, s.r.o., Poprad. Je síce pravda, že mu úrad práce na pracovisku v Lipanoch neponúkol vhodné miesto, ale môže pracovať aj v širšom okolí a chodiť na týždňovky, takto zabezpečuje finančne mnohé rodiny veľa otcov. Podľa presvedčenia súdu by nebolo správne a spravodlivé, aby sa na zvýšených nákladoch spojených s výchovou a výživou maloletých detí podieľala len sama matka a je dôvodné, aby prispieval aj otec zvýšeným výživným a nie, aby výživné bolo znížené. Nebolo možné nezobrať do úvahy, že sa s deťmi vôbec nestretáva, nepreukázal žiadne vážne dôvody prečo to tak je.

Súd zoberal do úvahy skutočnosť, že časť potrieb mal. J. a mal. F. je krytá prídavkami na dieťa, ktorého výška sa zvýšila o 5,60 Eur pri porovnaní rokov 2005 a 2014. U obidvoch rodičov prihliadol na výdavky bývania, ktoré matka platí sama a otec sa na nich podieľa spoločne so svojou manželkou.

Pri rozhodovaní o výške výživného súd komplexne posúdil finančné možnosti otca, jeho príjmové a majetkové pomery, ale aj zvýšené potreby maloletých detí. Výživné zvýšil od 1.3.2014, od prvého dňa mesiaca, v ktorom matka podala návrh, keď vychádzal z toho, že výživné sa platí mesačne vopred a je prirodzené zvýšiť ho od prvého dňa mesiaca, v ktorom bol návrh podaný, ide o maloleté deti a nie odo dňa podania ako pri plnoletom dieťati. Potom pri takto upravenom výživnom otcovi vznikol nedoplatok po 259,14 Eur u každého z detí, ktorý vypočítal ako rozdiel medzi doteraz určeným a novoupraveným - zvýšenie o 37,02 Eur kráť 7 mesiacov a umožnil mu ho splácať v splátkach po 10,- Eur mesačne spolu s bežným výživným, ktoré považoval za primerané a zodpovedajúce jeho možnostiam, bude ho splácať 26 mesiacov.

Súd v konaní nevypočul manželku otca na majetkové pomery rodiny a výdavky spoločnej domácnosti, uviedol ich otec vo svojej výpovedi a boli aj čiastočne a dostačujúco preukázané, nepovažoval to za potrebné pre rozhodnutie vo veci.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu a nezistil žiadne okolnosti a skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).